

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-856233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק הטלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש הטלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 565

משכיל לדוד

פרשת בהעלותך

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

להמשיך בדרך הנזירות

"והקריב את קרבנו לה' כבש בן שנתי תמים ואיל אחד לעלה וכבשה אחת

בת שנתי תמימה להטאת ואיל אחד תמים לשלמים". (במדבר. ו. יד)

הקשה הרמב"ן, והלא קרבן חטאת מביאים על חטא ועוון, ובמה חטא הנזיר? ותיירץ כיון שעד עתה בימי נזירותו היה קדוש וטהור ועלה במעלות רוחניות, וקדושה הייתה על ראשו כמו שנאמר "כי נזר א-להיו על ראשו".

ומעתה כשתמו ימי הנזירות כביכול יורד הוא מן הדרגה שהיה שרוי בה, ולכן עליו להביא קרבן לכפר על ירידתו הרוחנית. אולם עדיין קשה לי כיון שמכל מקום אין בידו חטא או עוון כלשהו, ומדוע יביא קרבן חטאת?

והנראה לי ליישב בזה בס"ד, הנה ידוע עד כמה דברו חז"ל בגנות מידת הגאווה, שהיא שורש פורה ראש ולענה לכל המידות הרעות. ואומר הקב"ה על בעל הגאווה "אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת". והוא דוחק את רגלי השכינה ומתועב לפני ה' יתברך שנאמר "תועבת ה' כל גבה לב".

ועוד אמרו (אבות ד. כא) הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, ועל האדם לדעת שאין כוונת חז"ל שהמידות המגונות הללו מוציאות אותו רק מן העולם הבא, אלא הן מסלקות אותו גם מן העולם הזה. כי בעל הגאווה לעולם לא יהא מוכן להודות בטעותו ולהכיר בחטאו. וגם כשיראה שהחבל מתהדק סביב צווארו, עדיין יעמוד במרדו וישתדל בכל מחיר לטהר את השרץ שבידו ולומר "לא חטאתי". ונראה לי לומר כי מידה מגונה זו, היא שהייתה בעוכריה של האשה הסוטה. הגאווה שבה אינה נותנת לה להודות במעשיה הרעים והיא אינה מוכנה לראות חובה לעצמה, לכן גם כשהיא רואה שמיתתה קרובה ועוד רגע קט היא תשתה את המים המאררים ותיפח רוחה - עדיין עומדת היא בשלה ובמצב נחושה אומרת "טהורה אני". כי זוהי דרכו של בעל הגאווה אשר מוכן להוציא עצמו מהעולם הזה ומהעולם הבא, ובלבד שלא להודות בטעותו.

לכן פרשה זו נקראת מיד לאחר חג השבועות - חג מתן תורה, כדי שידע האדם ויבין עד כמה פחותה היא מידת הגאווה אשר מורידה את האדם לשאול תחתית. ומי שיש בו גאווה, הרי גם התורה אינה שוכנת בתוכו. וכמו שאמרו (תענית ז.) למה נמשלו דברי תורה למים, לומר לך מה מים עוזבים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, כך דברי תורה אינן מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה עליו. לכן נסמכה פרשת סוטה למתן תורה כדי שידע האדם להיזהר ממידת הגאווה ולהתרחק ממנה הרחק כמטחוני קשת, ויקנה בנפשו את מידת הענוה שהיא שורש לכל המידות הטובות,

ועל ידה זוכה האדם שהתורה תשכון בתוכו ותהא קניין בנפשו. ומעתה יובן מדוע בתום ימי נזירותו חייב הוא להביא קרבן חטאת, מפני שעיקר המטרה בנזירות מן היין הייתה כדי שיתקן וישפר את מעשיו. שהרי ראיית הסוטה בקלקולה הוכיחה לו שהוא נגוע בחוסר צניעות ויראת שמים. וציוותה עליו התורה לפרוש מן היין כדי לקדש את עצמו. ומעתה כשתמו ימי נזירותו והוא מבקש לחזור לשתיית היין, עליו לשוב לפשפש בדרכיו ולבדוק האם אכן הוא תיקן החטא שהיה בידו, האם חזר הוא למוטב וכבר אין בו מן הרע שדבק בו קודם לכן? ואכן מי ערב לו שאכן הצליח הוא למגר ולסלק את הנגע הרוחני שהיה בו עד כי מבקש הוא לפרוק מעליו את עול נזירותו ולשוב לשתיית היין?! על כן יש בזה כביכול חטא ועוון ועליו להביא קרבן על חטאתו, כי היה עליו להמשיך בדרך הנזירות ולהוסיף טהרה על טהרתו. לאחר הימים הקדושים של חג מתן תורה, על האדם להוסיף עלייה ברוחניות וליך מחיל אל חיל בתוספת קדושה וטהרה, ולא להסתפק במה שיש בידו. ולכן לאחר חג השבועות קוראים פרשיות "נשא בהעלותך" מלשון התנשאות ועלייה רוחנית מת-מדת. ועוד "בהעלותך", ב'העלותך שתי עליות במשמע, ההכנה לתורה וקבלת התורה. במשך ימי ספירת העומר הכין האדם את עצמו להיות כלי קיבול ראוי לתורה שתש-כון בתוכו ובחג השבועות הגיע הרגע הנכסף לקבלת התורה. וחובת האדם לשמר את עלייתו הרוחנית ולהוסיף עליה עוד ועוד בתוספת מרובה על העיקר.

עונג רב היה בלבי, בליל חג השבועות, לראות את עם ישראל ביופיו והדרו. ביקרתי בכל הרובע ה'תשעה עשר' בפריז, במשך כל הלילה הקדוש הזה, וראיתי כיצד בתי הכנסיות מלאים עד אפס מקום, ויושבים שם צעירים ומבוגרים יחד ועוסקים בתורה הקדושה. ראיתי את בני הי"ו, כיצד מסתופפים בצילם כמה מאות בחורים צעירים שחלקם בעלי חזות חילונית מובהקת, ושומעים דברי תורה ושיחות מוסר והיו שותים בצמא את דברי התורה. מסרתי להם שיחת מוסר ושאלתי אותם - מה הנכם עושים כאן באמצע הלילה, מדוע שלא תלכו לישון?! והם ענו לעומתי בתמימות וביישר "באנו לקבל תורה". התרגשות גדולה הייתה לי באותה שעה וחיבה יתרה חשתי כלפיהם ובוודאי שאף הקב"ה שמח בהם ואוהב אותם אהבת נפש.

וזוהי מהפכה רוחנית גדולה המתחוללת בעולם קודם בוא משיח צדקנו, רוח טהרה עור-ברת בעולם וכולם צמאים לדברי ה'. וכמאמר הנביא (עמוס ח. יא) "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'". כולנו כאחד נמשיך את התנופה הזו, ונשתמש לטובה ברוח הטהרה שזכינו לה בחג השבועות. וכבר אמרו חז"ל "הבא ליטהר מסייעין בידו", אמן ואמן.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת בהעלותך ט' סיון תשע"א

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
19:09	19:25	19:24	
21:26	21:29	21:27	
21:01	21:11	21:14	מוצאי שבת
			רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- ט - רבי יעקב חיים סופר, מח"ס "כף החיים"
- י - רבי ישמעאל הכהן
- יא - רבי יצחק יעקב ווייס, ראב"ד ירושלים
- יב - רבי דוד חיים פארדו,
- מח"ס "שושנים לדוד"
- יג - רבי יעקב מוצפני,
- ראב"ד העדה החרדית הספרדית
- יד - רבי חיים דוד עמר,
- תלמיד ה"אור החיים" הקדוש
- טו - יהודה בן יעקב אבינו ע"ה

המנוי שלך לבית קברות

"ויקרא את שם המקום ההוא קברות התאוה כי שם קבור את העם המתאים."

(במדבר יא. לד)

אם גם אתם מחפשים את בית העלמין "קברות התאוה", כנראה של-עולם לא תמצאו אותו אי שם בין ערבות מצרים לבקעת הירדן. הוא נמצא אצלכם בבית. במרכז הסלון, קרוב ליד, קרוב ללב. זהו בית עלמין גדול ורחב ידיים, שאינו סובל מצפיפות אוכלוסין, ואחזקתו אינה יקרה במיוחד. טוב, לבית העלמין הזה קוראים "מוסר", וסביר להניח שספר מוסר אחד לפחות, מפאר את מדף הספרים שלכם. אגב, מתי לאחרונה עלעלנו בו? רק לימוד המוסר יכול לשמור על האדם ולהגן עליו מפני רוחות רעות, ממידות מגוננות ורק לימוד המוסר יכול לחסן את האדם ולהתגבר על התאוות הרעות ול-קבור אותם בקברות התאוה.

מרחן "החפץ חיים" כותב בספרו "בית ישראל": "איתא בחז"ל (שבת לא, ב): 'כל מי שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות, ולא מסרו לו מפתחות החיצוניות.

"וכוונתם, כי האדם שאין בו יראת שמים, אפילו אם יש לו תורה - אין תורתו מת-קיימת בידו. וכן הפליגו הספרים הקדושים בשם האר"י ז"ל, וכן במשלי של הגר"א ז"ל בכמה מקומות, בחיוב לימוד ספרי מוסר בכל יום, ובפרט בזמנינו, בעוונותינו הרבים, שנתרבו מאוד מפירי הדת ומפיצי דעות כוזבות בתוך העם, מאוד מאוד צריכים להתחזק בלימוד המוסר, כי רק על ידי לימוד זה יוכל כל אדם להחזיק מעמדו שלא יתמוטט."

"ולמה הדבר דומה? למי שמהלך בדרך, ונעשה רוח סערה גדולה, אם לא יתחזק להתעטף היטב בבגדיו, אזי עלולה הסערה לפשוט ממנו את כל בגדיו עד שיישאר ערום. כן הדבר בענייננו: כעת, ששורש רוח סערה של כפירה ומינות בעולם, אם לא יתחזק האדם בלימוד המוסר, שהוא הלבוש המגן על תורתו, אזי עלול הוא להיות נרדף אחרי הרוח."

"ועל כן - מוסיף החפץ חיים - ראוי ונחוץ לקבוע בכל הישיבות עת קבוע ללימוד המוסר בכל יום. וכן דיברתי עם גדולים שהתנגדו מלפנים ללימוד המוסר בישי-בות, ועתה הוודו הכל כי כהיום נחוץ מאוד לימוד המוסר, ובלא לימוד המוסר אין אנו בטוחים שתתקיים תורת ד' ויראתו בדינו. והן בני הישיבות, והן סתם בעלי בתים בני תורה, צריכים לקבוע איזה זמן בכל יום ללימוד ספרי יראה כמו ספר 'שערי תשובה', וכדומה."

באחד מביקוריו של הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד בישיבת ראדיון, חקר ודרש מפיו החפץ חיים למצב הרוחני בישיבת ברנוביץ'. במיוחד התעניין באיזו מידה מקדיש רבי אלחנן תשומת ליבו לחינוכם המוסרי

של תלמידיו. "ישיבה שאין לומדים בה מוסר, ערכה מועט", אמר לו. 'היא כאבק פורח'. ותוך כדי דיבור הראה בידו כמי שקומץ וממך בין אצבעותיו קמיצת טבק הרחה, להראות לו בצורה מוחשית על האפסיות שבדבר."

ללמוד בספרי מוסר

בגודל החיוב ללמוד מוסר, מספר הגה"צ רבי יהודה זאב סגל זצ"ל: ראיתי מעשה נורא שהיה אצל רבי יוסף שמואל, אבד"ק פראנקפורט והמחבר של הגהות הש"ס, שהיה גאון אדיר בדורו והרביץ תורה לתלמידים רבים. אחרי פטירתו לחיי עד, קיבלו עליהם תלמידיו שימשיכו הלימודים בצוותא חדא באותו בית המדרש. וככה התאספו מדי יום ביומו ללימודיהם. ביום אחד באמצע הלימוד ראו פתאום את רבם הנפטר עומד אצל שולחנו, והשתוממו כשענה חדא, עד שאמר להם רבם: את לפחדו. הנה אבאר לכם סיבת ביקורי אצלכם.

וכה היו דבריו: "כשבאתי לעולם העליון פסקו בדיני שאשב בגן עדן אצל השל"ה הקדוש. אך כאשר נשמע דבר זה להשל"ה הקדוש, טען ואמר: הן אמת שרבי יוסף שמואל למד ויודע כל התורה כולה והרביץ תורה ברבים, אבל אני הרי ה-צתי גם בענייני מוסר ויראה וכתבתי על זה ספר מיוחד, והוא לא. והסכימו בית דין של מעלה שאחזור עוד הפעם לתלמידי, לעוררם על העניין הגדול של לימוד מוסר ויראת שמים."

"ענה, סיים רבי יוסף שמואל, הריני עומד לפניכם, והנני מבקש מכם שתקב-לו על עצמכם ללמוד בספרי מוסר". הסכימו התלמידים וקיבלו עליהם ללמוד מוסר, ומיד נעלם מהם.

עובדה זו היא פלאי פלאים. הלא עיכבו אותו גאון ממקומו הראוי בגן עדן, אך ורק משום שלא תבע מתלמידיו שילמדו מוסר! ("ראה ודעת").

נמס כל לב

"כשהיו שומעים את הגאון רבי נפתלי טרופ זצ"ל, לומד מוסר בהתלהבות והת-עוררות בכל יום לפני תפילת מעריב, היה נמס כל לב וחרדת קודש היתה אופפת את כולם. המחשבה היתה מזדככת והרעיון מתעלה."

"הוא היה עובד ד' שלא פסק מלחזור לשלימות רוחנית. לעולם לא שקט על שמריו וקישט את עצמו בכל מידה נכונה.

בכל עת היה ליבו שבור לרסיסים מרוב הכנעה לכל אחד וביטול יישות עצמו. כאשר עמד בתפילה לשפוך שיחה לפני ריבון העולמים התמוגג בתחנונים והת-רפק ממש בטבעיות של תינוק המתחטא על אביו שיעשה רצונו" ("נותן אמרי שפר"). אמרו: כל מי שלא ראה את רבי יחיאל מרדכי גורדון,

בעומק השיבה, כשלומד מוסר ב'בית המוסר' לא ראה מימיו כיצד לומדים מוסר כדבעי. בניגון פשוט, בקול בוכים, היה משנן מתוך הספר פיסקא אחרי פיסקא, מילה במילה, עד שהתגבר קולו ובקע רקיעים, כשעיניו זולגות פלגי דמעה וכל הווייתו מפרפרת מרוב התרגשות..."

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

עיקר השמירה

1. מהו ההבדל בין "חקתיו" ל"משפטיו"?
2. כינוי לשנה אחת בפרשתינו.

דע, דעיקר השמירה שלא יבוא לידי לשון הרע אינה נעשית בקבלת הלב בלבד, כי אם שיהיה לו עת קבו-עה בכל יום, אם מועט ואם הרבה, ללמוד ההלכות והמוסר השייכים לענין חלק הדיבור. מפני שהרפואה ללשון הרע אינה באה אלא על ידי לימוד תורת איסורי לשון הרע ורכילות בכל פרטיהם ודקדוקיהם על פי הש"ס ומודרשי חכמינו זכרונם לברכה, שעל הלימוד הזה בלבד אמרו: מה תקנתו שלא יבוא לידי לשון הרע? יעסוק בתורה. וגם צריך לדעת, דלימוד תורה זו אינו מועיל רק למי שמקבל על עצמו בעת לימודו לשמור את עצמו בכל לבבו ובכל נפשו לבלי לעבור על האיסורים האלה. ("חובת השמירה")

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

מעשיו הטובים של אדם מקרבים אותו לשכינה

שונאיהן של ישראל. אמר רבי אלעזר בן פדת בשם רבי יוסי בן זמרא: שני ניצוצין יוצאין מבין שני הכרובים והורגים נחשים ועקרבים ושורפין את הקוצין והיה העשן עולה ומתמר, וכל העולם מתבסס מן הריח שהיה מוציא. ואם כן, מה צער יש כאן? נראה לומר שהרי בשעה שהיו ישראל שרויין במחנה, הם היו שרויין במחיצת הארון, כיון שנשאו אותו הכהנים ממקומו והתחילו לנסוע, מיד היו מרגישים בחסרון קדושה וזיו השכינה הקדושה, הלכך היה להם צער מן הדבר. ומה אמר להם משה רבינו ע"ה? קומה ד', היו עוסקים בתורה וביראה עד שתזכו להיות עומדים אצל ד' כל שעה, כענין שנאמר (תהלים כד, ב) "מי יעלה בהר ד' ומי יקום במקום קדשו". בזמן שתהיו עושים מעשים טובים ומקיימים המצוות, תזכו לקום במקום קדשו ולא תהו אבלים על שהארון נוסע ממקומו, שהרי כל שעה אתם עומדים אצלו.

"ויהי בנסע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביו וינסו משנאיך מפניך" (במדבר י, לה).

אמרו חכמים (מגילה י, ב) דבר

זה מסורת בידינו מאנשי כנסת

הגדולה: כל מקום שנאמר "ויהי" אינו אלא

לשון צער. אם כן צריך להבין מה צער היה כאן בשעה שהיה הארון נוסע, הרי אמרו חכמים (תנחומא ויקהל ז) כל הנסים שהיו נעשים לישראל בארון, היו נעשים לפי שהשכינה בתוכו. ראה מה כתיב בו "וארון ברית ד' נוסע לפניך דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה" - והיה הורג נחשים ועקרבים ושורף את הקוצין והורג

מן המעיין

"ויהר אף ה' מאד ובעיני"

משה רע" (יא. י).

בספר "מנחה בלולה", מובא טעם לפשר שינוי הלשון בכתוב, שכלפי השי"ת נאמר: "ויהר אף ה' מאד" ואילו כלפי משה נאמר: ובעיני משה רע"? וזאת לפי שמשה רבינו ע"ה,

היה דן את ישראל לכף זכות, והיה סבור

שבטענתם "מי יאכילנו בשר", חפצים הם באמת לאכול הרבה בשר. ולא חשד בהם שמחפשים הם עלילה בכדי לכפור בהשגחתו הפרטית של השי"ת. ולכן לא היה קשה הדבר בעיני משה כל כך. אבל הקב"ה, שהוא בוחן ליבות וכליות, ידע את אשר בליבם, שאין כוונתם לבשר, אלא בכדי לכפור בעיקר ח'ו. וכונתם באומרם "מי יאכילנו בשר" - היינו, מי הוא זה שבכוחו לספק לנו בשר. ולכן "ויהר אף ה' מאוד". - אבל "ובעיני משה רע". היינו שמשה לא רצה לדון אותם לכף חובה, וחשב שהם רוצים לאכול הרבה בשר, ולכן היה רע בעיניו מה שהיו בוכים על האכילה כדרכם של תינוקות, אבל לא חרה אפו בהם כדרך שחרה אף ה' בהם.

אור הזוהר

"א-ל נא רפא נא לה". (יב. יג)

רבי אבא אמר: "א-ל נא רפא נא לה", הוא סוד השם הקדוש של י"א אותיות. ולא רצה משה להתפלל יותר, לפי שעל צרכי עצמו לא רצה להטריח יותר, לפיכך רצה הקדוש ברוך הוא בכבודו של משה. ובכל מקום רוצה הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיקים יותר מכבודו. ולעיתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לתבוע עלבונם של ישראל מהעמים עובדי עבודה זרה, ולשמחם בשמחת ציון, שנאמר "ובאו ורננו במרום ציון" וגו', ואז "ובא לציון גואל".

"למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו" (ט. ז)

תמה בעל "חידושי הרי"ם" מגור:

הלא אונס רחמנא פטריה והטמאים פטורים מן הדין, מה מקום להתאונן "למה נגרע", והרי לא גרעות כאן אלא פטור? וכך ביאר: האנשים הללו השתוקקו בכל לב להקריב קרבן פסח, ומכוחה של השתוקקות זו המשיכו מצוה חדשה של פסח שני. כיון שצווחו מעומקא דליבא "למה נגרע", הבקיעו בצעקתם שער חדש, ובאמצעות זה השער, התפשט אור הקדושה עד פסח שני.

"והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה" (ט. יג)

בשם הגאון רבי עקיבא איגר מובא בספר "מאורן של ישראל", רמז ממקרא זה, לירידה הרוחנית הנגרמת מטלטולי דרכים: מי הוא האיש הטהור - "ובדרך לא היה", כי הדרך גורמת לאדם לחטוא. וכיוצא בזה בשם הגאון רבי איצ'לה מוולוז'ין: "והאיש אשר הוא טהור, ובדרך - כזאת - לא היה". שכן הדרך גורמת לביטול תורה, בלבול כוונת התפילה, ועוד כהנה וכהנה הפרעות ותקלות. (הקדמת "מספר תמרורים", רמ"ל גולדברג)

"נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותן אתן לכם לכה"

אתנו והטבנו לך" (י. כט)

דיוק נפלא מובא בשם רבי אברהם רגולר, בעל "מעלות התורה":

פתח הכתוב בנסיעה ("נוסעים אנחנו") וסיים בהליכה ("לכה אתנו")?

ובאמת שאין מקרא יוצא מידי פשוטו:

"נוסעים אנחנו", היינו על ידי הענני כבוד. שכן גם מתחתיהם היו ענני כבוד, שהיו נושאים אותם במסעות, כמו שנאמר "ואשא אתכם על כנפי נשרים". לא כן יתרו, שהיה גר,

ואין ענני כבוד קולטים את הגרים, אמרו לו משה "לכה אתנו", בלשון הליכה דוקא, אחר שאינו יכול לנסוע כמוהם על כנפי העננים.

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים

מיסטר קלאבארי כמשל

מספר ימים אחרי שבנם השלושה עשר נכנס לבריתו של אאע"ה, קיבל האברך מכתב מ"בית המשפט המחוזי". הוא פתח את המעטפה וגילה לתדהמתו שהוא מתבקש להתייצב בבית המשפט בתאריך פלוני בקשר למיסטר ג'ון פ. קלאבארי. הוא לא הצליח להבין איזה עסק יש לו עם בית משפט ועם אדם בשם זה שמעולם לא הכירו. הוא שיגר מיד מכתב לבית משפט והעמיד אותם על טעותם.

לאחר מספר ימים קיבל מכתב נוסף מבית משפט ובו הוראה חד משמעית שעפ"י חוק הוא חייב להתייצב ביום ובשעה שנקבעו לדיון, כדי לממש את הצוואה שהשאיר מיסטר ג'ון פ. קלאבארי שנפטר בתאריך פלוני. מיודענו נסע לבית המשפט שם התברר לו שמיסטר קלאבארי הלך לעולמו ללא צאצאים. בצוואתו הורה למסור את כל רכושו שכלל שני מפעלים גדולים ועוד נכסים רבים, למשפחה הגדולה ביותר בעיר.

פנה השופט לאברך ואמר לו: בדקנו במרשם התושבים ומוצאנו שמשפחתך היא הגדולה ביותר. אמנם עד לפני שבועיים הייתה בעיר משפחה נוספת שלה שנים עשר ילדים, אך הבן השלושה עשר שנולד לכם באחרונה הפך אתכם למשפחה הגדולה בעיר, לפיכך הירושה מגיעה לכם...

ענין ההשתדלות לפרנסה ולכלכלת הבית אינו אלא 'עונש' ו'קללה' ('בזיעת אפך תאכל לחם'). ירידת המן הוכיחה קבל עם ועדה כי יש שטרחו הרבה בלקיטתו ויש שטרחו מעט, ובכל מקרה "לא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר". ומאחר שכבר הבטיחונו חז"ל (ביצה טז.) ש"כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה". אם כן, מצד ההגיון הפשוט, טוב לו לאדם להפחית עצמו מן הקללה עד כמה שאפשר.

הלא כך לימדנו החסיד ב"מסילת ישרים": "שישליך יהבו על ה' לגמרי, כאשר ידע כי ודאי אי אפשר שיחסר לאדם מה שנקצב לו, וכמו שאז"ל במאמריהם (ביצה ט"ז): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וגו', וכן אמרו (יומא ל"ח): אין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא. וכבר היה אדם יכול להיות יושב ובטל והגזירה (גזירת קיצבת מזונות שקצבו לו בראש השנה) היתה מתקיימת, אם לא שקדם הקנס לכל בני אדם, (בראשית ג.) בזעת אפך תאכל לחם, אשר על כן חייב אדם להשתדל איזה השתדלות לצורך פרנסתו, שכן גזר המלך העליון, והרי זה כמס שפורע כל המין האנושי אשר אין להמלט ממנו". ומתשלום מס, לא נמלטים, מנסים להתחמק עד כמה שאפשר...

הידעתם את מי מכנה הזוהר הקדוש בשם "שוטים"? ביטוי זה בא לפרש ולתרגם את דברי הפסוק בפרשת ירידת המן בו נאמר "שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים, או דכו במדוכה" (שמות יא. ח). ועל כך אומר הזוהר הקדוש:

"שטו העם ולקטו" - "שטיא הוא דא". כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המן, שכן מה ששייך ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתכופף בכדי לספחו לרשותו.

ולמי שדרוש לו המחשה מסיפור אמיתי מהחיים, הנה לפנינו סיפור מופלא שכזה, אותו סיפר הגאון רבי אשר וייס שליט"א:

מעשה שאירע לפני שנים אחדות באברך תושב העיר מנצ'סטר שבאגליה, שהיה שוקד על התורה יומם ולילה מתוך מדרגה גבוהה של בטחון בהש"ת.

משפחתו הלכה וגדלה משנה לשנה, ואת ניהול הבית נטלה על עצמה אשתו הצדקת כדי שבעלה לא יופרע מלימוד התורה. במצב זה שהבעל עסק רק בתורה והאשה הייתה עסוקה בגידול ילדיה, מובן שחיו בעוני ובדוחק גדול. ההורים עזרו להם מעט, ובכל מקרה הסתפקו ממועט ושמוחו בחלקם. ואולם כאשר זכו ללידת ילדם העשירי תבעו הוריו של האברך ממנו לצאת לעבוד כדי לפרנס את משפחתו הגדולה, אך הוא היה נחוש בדעתו לעסוק אך ורק בתורה. ניסו הוריו להתפשר עמו שייקח רק משרה חלקית אך ללא הועיל. גם על משרות תורניות שהציעו לו השיב בשלילה.

כאשר נולד להם הילד האחד עשר והילד השנים עשר, ניסו שוב הוריו לדבר על לבו, אך הוא נותר בשלו והודיע נחרצות כי הוא ימשיך ללמוד וסמוך ובטוח הוא בהש"ת שיהיה בעזרו ולא יחסר לו מאומה. והנה זכה ללידת בנו השלושה עשר, וגם אז לא שינה ממנהגו ומסדר יומו. הוריו לא ידעו נפשם מרוב אגה וכמעט פרץ סכסוך בינם לביןו בהן, אך אז אירע דבר פלא:

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

המשטרה לא נגעה בכסף לרעה. רואים איפוא את כח גדול וקדושת הצדיק.

האצבע שלא נכרתה

אחד מתושבי מוגאדור נחתך באצבעו. החתך היה כל כך עמוק, עד שהאצבע היתה ממוש תלויה על בלימה, ובכל רגע האצבע היתה עלולה ליפול לגמרי.

הרופאים שבהם דרש חייו את דעתם שלא ניתן לחבר את האצבע כפי שהיתה בתחילה, ויש צורך לכרות את האצבע בהקדם.

כדרכם של יהודים מאמינים, הזדרז הפצוע והגיע אל מעונו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, ואז אירע הפלא. רבי חיים זיע"א נגע בידו במקום החתך באצבע, והאצבע נדבקה ממש למוקומה, כמי שמעולם לא נחתכה.

לאחיה של הגברת לוי מהעיר ליון שבצרפת, אבד ארנק חשוב, בו היו כל הניירות והמסמכים שלו, וכן סכום ענק של חמשת אלפים פראנק. בצר לו פנה ובא אל רבי חיים פינטו הקטן זיע"א, ובדמעות שליש סיפר לרב כי כל רכושו אבד לו. השיבו הרב: לך ובוא למחר. הלילה אעשה שאלת חלום מאת סבי, ואשאל אותו היכן נמצא הארנק שלך.

למחרת בבוקר, הרב בעצמו, ללא שליח, הלך לביתו של אותו אדם שאיבד את ארנקו, וקרא לו לרדת למטה. כשזה הגיע אמר לו הרב: אל תפחד, הארנק שלך נמצא בידי המשטרה, לך אליהם. וכך הוה.

מכל זה אנו רואים את ענוותנותו של הצדיק שהלך אליו בעצמו ולא שהאיש יבוא אליו. והדבר גם פלא: האיך המוצא לא נטל את סכום הכסף הענק שבארנק, וגם